

W numerze m.in.:

● **Poradnik organizatora Referendum** ● **Cel Ruchu na rzecz JOW** ●
Nie chcemy przestępców i szaleńców w Sejmie ● **Kronika Ruchu** ●

BIULETYN INFORMACYJNY

**POSEŁ Z KAŻDEGO
POWIATU!**

Nr 18
Kwiecień 2004 r.

Ruchu na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych

Referendum o Jednomandatowe Okręgi Wyborcze

W dniu 27 marca 2004 r. we Włocławku powstał Krajowy Komitet Referendalny o Jednomandatowe Okręgi Wyborcze (JOW). Komitet, w skład którego wchodzi samorządowcy, naukowcy, studenci, lekarze oraz przedstawiciele różnych środowisk z całej Polski, stawia sobie za cel zorganizowanie i przeprowadzenie ogólnonarodowego referendum, w którym Polacy mogliby opowiedzieć się, w jaki sposób chcą wybierać swoich przedstawicieli do Sejmu RP. Czy głosując na listy ustalane przez partie polityczne (tak jest obecnie) w wielomandatowych okręgach wyborczych, według tzw. ordynacji proporcjonalnej; czy też – co postulują od lat organizatorzy referendum działający w Ruchu na rzecz JOW – tak jak to czynią Anglicy, Amerykanie, Kanadyjczycy i ponad 60 innych narodów świata: w sposób bezpośredni, w niewielkim jednomandatowym okręgu wyborczym (JOW), w którym kandydować może każdy i w którym zawsze wybierany jest tylko jeden poseł.

Organizatorzy referendum, skupieni w otwartym Ruchu Obywatelskim na rzecz JOW, stawiają

sobie tylko jeden cel: **zmienić ordynację wyborczą**. Obecny system wyborczy uważamy bowiem za główną przyczynę wielu patologicznych zjawisk w Polsce – słabości państwa, korupcji, nieodpowiedzialności posłów i ich miernej jakości intelektualnej i moralnej oraz bierności obywateli. Ordynacja partyjna, mylnie zwana proporcjonalną, łamie konstytucyjne zasady określone w art. 96 konstytucji. Przede wszystkim jest – w oczywisty sposób – sprzeczna z zasadą bezpośredniości, albowiem głos oddany na jednego kandydata daje mandat innemu. Np. Jarosław Kaczyński otrzymał w ostatnich wyborach ponad 144 tys. głosów i „wciągnął” do Sejmu, dzięki tym głosom, jeszcze czterech posłów, którzy uzyskali promile głosów, i którzy sami nie zostaliby nigdy parlamentaryzami.

Ordynacja „proporcjonalna” (partyjna) jest sprzeczna z zasadą powszechności, ponieważ przede wszystkim jest niezrozumiała dla obywateli, a ordynacja wyborcza niezrozumiała nie może być powszechna. Poza tym tworzy kilka kategorii obywateli, o różnych

prawach, o różnym statusie w procesie wyborczym. Członkowie partii, a zwłaszcza członkowie kierownictwa partii mają dzięki niej przywileje w stosunku do pozostałych obywateli, a zatem zasada powszechności i równości zostaje tu złamana. Prawa wyborczego nie można bowiem rozpatrywać tylko od strony czynnego prawa wyborczego, tzn. zadowalać się, że jeśli każdy ma tylko jeden głos przy urnie, to równość jest spełniona. Równie ważna, jeśli nie ważniejsza, jest bierna część prawa wyborczego, czyli równość w uzyskiwaniu prawa do kandydowania. Ordynacja wyborcza stawiająca obywatelom niepartyjnym zupełnie inne warunki dostępu do stanowiska posła, w sposób jawny łamie tu zasadę równości i powszechności.

Wreszcie obecna ordynacja nie spełnia nawet warunku proporcjonalności zapisanego w konstytucji. Ekspertcy prawa konstytucyjnego stoją na gruncie ścisłej interpretacji terminów użytych w ustawie zasadniczej. Bezpośredniość to po prostu bezpośredniość, równość to równość, a proporcjonalność jest ścisłym terminem ma-

Spotkanie we Włocławku. Janusz Sanocki, prezydent Włocławka Władysław Skrzypek, prof. Jerzy Przystawa

⇒ tematycznym, który mówi, że między dwoma zmiennymi zachodzi proporcjonalność, jeśli ich stosunek jest stały. W danym przypadku chodzi o to, że stosunek głosów, jakie padły na dane ugrupowania, powinien być taki sam jak stosunek mandatów uzyskanych przez nie w parlamencie. Mandaty w parlamencie powinny proporcjonalnie przypadać w takim samym stosunku, jak głosy oddane przez wyborców na dane listy. Tymczasem tak nie jest. Zasadę tę łamią niewielkie okręgi wyborcze, przywileje dla mniejszości narodowych (łamią też równość) oraz 5% próg wyborczy.

Obecna ordynacja wyborcza łamie więc cztery spośród pięciu konstytucyjnych zasad, jakim powinny podlegać wybory (zachowana jest tylko tajność), odbiera obywatelom bierne prawo wyborcze, osłabia rząd, z sejmu czyni pośmiewisko.

Ruch Obywatelski JOW uważa, że tę poważną wadę ustrojową należy dla dobra nas wszystkich natychmiast odrzucić i wprowadzić prosty, uczciwy system, wyborów posłów w JOW, tak jak to czyni ponad 60 narodów świata.

W tym celu kraj należy podzielić na 460 okręgów (tytu jest posłów), każdy okręg liczyłby ok. 85 tys. mieszkańców, każdy mógłby kandydować, a warunkiem byłoby zebranie 15 podpisów i złożenie skromnej kaucji

(np. 2 tys. zł). Wybrany w ten sposób poseł reprezentowałby określoną grupę wyborców mieszkających w okręgu i przed nimi też odpowiadałby za swoje posłowanie.

W takim systemie ludzie w sposób swobodny łączą się PRZED WYBORAMI w dwa luźne bloki polityczne i powstaje wówczas system tzw. dwupartyjny. Tak jest we wszystkich krajach, gdzie posłów wybiera się w JOW – opisuje to tzw. „prawo Duvergera”, sformułowane w roku 1946 przez francuskiego socjologa o tym nazwisku. W 1994 r. mogliśmy obserwować działanie tego prawa we Włoszech, gdzie dokonano zmiany ordynacji, wprowadzając wybór 3/4 posłów w JOW. Natychmiast powstały dwa duże, ale luźne bloki wyborcze.

System JOW sprzyja ludziom, jest w pełni demokratyczny, sta-

bilizuje rząd i dlatego państwa, które w taki sposób wybierają swoich przedstawicieli, należą do światowej czołówki gospodarki i polityki.

Ruch Obywatelski nie jest partią polityczną i ma tylko jeden postulat: zmienić ordynację! Ruch nie ma władz, ma tylko osoby koordynujące działania w różnych częściach Polski, w jego ramach działają osoby różnych poglądów, wyznań i przekonań. Wszystkich nas łączy jedno przekonanie, że obecny system wyborczy jest złem, a uczciwy i prosty system wyboru w JOW może przynieść rozwiązanie wielu polskich problemów, co oczywiście nie znaczy, iż jest jakąś cudowną receptą na wszystkie bolączki. Umożliwia jednak wybór takich polityków, którzy nam odpowiadają, a pozbycie się tych, których nie chcemy. Przywraca więc zerwaną więź posła z wyborcami, a nade wszystko przywraca odpowiedzialność posłów, a zatem daje szansę na przywrócenie w ogóle odpowiedzialności w życiu publicznym naszego kraju.

Wszystkich zapraszamy do udziału w tej wielkiej akcji, która naprawę może odmienić nasz los.

Janusz Sanocki
Prezes Stowarzyszenia
na rzecz Zmiany Systemu
Wyborczego
„JOW”

Nysa 6 kwietnia 2004 r.

Na pierwszym planie (od prawej): Lila Badurska i Izabela Falzmann

Jak zorganizować grupę ludzi i skutecznie zebrać podpisy o referendum?

1. Usiądź wygodnie z długopisem i kartką papieru i wynotuj wszystkich, którzy ewentualnie mogą Ci pomóc w zbieraniu podpisów. Znanych bliższych i dalszych, księży, lekarzy, studentów, związkowców, właścicieli firm, kolegów ze szkoły, znanych z pracy. Wynotuj także adresy samorządowców: wójtów, burmistrzów i prezydentów z okolicznych gmin i miast, a także z Twojej własnej miejscowości.
2. Do wszystkich samorządowców (tym terminem określał będę przede wszystkim wójtów, bur-

Poradnik Organizatora Referendum o Jednomandatowe Okręgi Wyborcze

mistrzów, prezydentów, ale także na drugim miejscu radnych, przewodniczących Rad Gminnych i Miejskich) wyślij tekst apelu z Włocławka oraz list stanowiący dok. nr 3. Koniecznie wyślij też listę członków Komitetu Referendalnego.

3. Pamiętaj, że samo napisanie listu nie wystarcza – zatelefonuj do każdego, do kogo napisalesz, nie zrażaj się, jeśli go nie będzie, wówczas porozmawiaj ciepło z sekretarką, zastępcą, kierownikiem biura, umawiając się

na następny termin. Nie zrażaj się brakiem czasu i rezygnuj tylko wówczas, gdy otrzymasz wyraźną odmowę.

4. Od samorządowców (Twojego burmistrza) staraj się uzyskać pomoc logistyczną. Zaproponuj mu poparcie akcji JOW i wejście w skład Krajowego Komitetu Referendalnego, podkreśl, że samorządowcy stanowią w Komitecie trzon. Zaproponuj burmistrzowi wyznaczenie człowieka, który by się zajął organizacją akcji, prześlij mu też projekt uchwały Rady Miejskiej, żeby – jeśli ma taką możliwość – zaproponował Radzie do podjęcia. Uchwała daje burmistrzowi możliwość szerszego działania.

5. Koniecznie skontaktuj się z lokalną gazetą, zadzwoń do redakcji, prześlij jej apel z Włocławka oraz napisany przez Ciebie komunikat o tym, że przygotowana jest akcja ogólnokrajowa, która doprowadzi do rozwiązania tego sejmu i wyborów w całkiem nowy sposób – taki jak wybierają swoich posłów Anglicy, Kanadyjczycy, Amerykanie i 60 innych narodów. Utrzymuj z tą gazetą dobre stosunki, telefonuj do niej, wskaż im stronę internetową Ruchu: www.jow.pl, zaopatruj regularnie w informacje. Wyjaśnij cele referendum i cele ruchu JOW. To konieczne.

6. Za pomocą gazety, ale też telefonu (najlepiej, jeśli telefon udostępni ci burmistrz) zaprosz mieszkańców na spotkanie Ruchu Obywatelskiego na rzecz JOW. Jeśli możesz zaprosić na to spotkanie kogoś znanego z Ruchu, albo burmistrza (jeśli Twój nie przyjdzie, to może burmistrz z sąsiedniej gminy). Na zebraniu oprócz wyjaśniania, czym jest JOW, spisz osoby, które będą chciały zbierać podpisy. Przy organizacji zebrania odwołaj się do listy, którą stworzyłeś w pkt. 1. Uzupełniaj stale tę listę. ⇨

Apel Krajowego Komitetu Referendalnego o Okręgi Jednomandatowe w Wyborach do Sejmu RP

Piętnaście lat transformacji ustrojowej w Polsce nie doprowadziło do wykształcenia się stabilnego systemu politycznego. Skutkuje to niestabilnością struktur państwowych i nieskutecznością państwa. Państwo polskie coraz mniej liczy się w polityce międzynarodowej, ale nie jest też w stanie wykonywać prawidłowo swoich zadań w polityce wewnętrznej. W rezultacie narasta bezrobocie, rośnie korupcja, klasa polityczna utraciła wiarygodność, a w ślad za tym pogłębia się apatia społeczna, frustracja i zniechęcenie, które manifestują się najdotkliwiej niską frekwencją wyborczą i emigracją, przede wszystkim, młodego pokolenia.

Główną, choć nie wyłączną odpowiedzialność za ten stan rzeczy ponosi zły system wyborczy do Sejmu, który jest podstawową wadą ustrojową III RP. Jest to system selekcji negatywnej, likwidujący odpowiedzialność indywidualną posłów przed wyborcami, dezintegrujący scenę polityczną, uniemożliwiający wyłonienie silnego rządu, korupcyjny i obciążony wadami konstytucyjnymi. Jest on jednak wygodny dla wielu członków obecnej klasy politycznej, gdyż daje im możliwość korzystania z przywilejów władzy bez ponoszenia odpowiedzialności.

Od lat wysuwany jest postulat zmiany tego systemu wyborczego i opar-

cia się na sprawdzonym w świecie systemie jednomandatowych okręgów wyborczych. Apele w tej sprawie kierowane są do prezydenta, Sejmu i Senatu przez praktycznie wszystkie środowiska, poprzez uchwały rad gminnych, powiatowych i sejmików wojewódzkich, związki zawodowe, gremia naukowe i inne. Domagają się tego członkowie prawie wszystkich partii politycznych, a nawet od czasu do czasu także ich kierownicze struktury. Jednakże klasa polityczna kierowana egoistycznym interesem unika przeprowadzenia tej koniecznej zmiany. Problemów Polski nie rozwiążą także kolejne wybory według dotychczasowej ordynacji wyborczej.

W tej sytuacji Krajowy Komitet Referendalny, zawiązany we Włocławku, w dniu 27 marca 2004 r., zwraca się z apelem do wszystkich obywateli polskich o poparcie osobistym podpisem wniosku o przeprowadzenie referendum narodowego w sprawie wprowadzenia Jednomandatowych Okręgów Wyborczych w wyborach do Sejmu.

Z upoważnienia uczestników Zjazdu

Władysław Skrzypek

Prezydent Miasta Włocławka

Włocławek, 27 marca 2004 r.

⇒ 7. Korzystaj z wszelkiej pomocy, księdza na ambonie, gazety lokalnej, osobistych zaproszeń i nigdy się nie zrażaj ani niską frekwencją, ani innymi przeciwnościami. My też jeździliśmy setki kilometrów, żeby spotkać się z dwoma osobami. Początki zawsze są trudne, ale żaden wysiłek nie idzie na marne. Zawsze ileś tam osób usłyszysz i opowie, a kiedy będzie referendum, już będą wiedzieć.

8. Informuj o JOW ciągle i nieustannie powtarzaj ludziom o tym, jak ważna to jest sprawa i że nie są sami. Podobna akcja trwa w całej Polsce. Pamiętaj: gazety, ksiądz na ambonie, burmistrz, Rada Miejska, szkoły, piwiarnia, bazar – każde miejsce jest dobre, gdzie tylko można dotrzeć do ludzi.

9. Ludziom, którzy przyjdą na spotkanie oraz tym, których zwerbujesz do zbierania podpisów nie dawaj od razu formularza. Chyba że akcja już będzie w toku. Najpierw jednak musimy stworzyć w całej Polsce armię kilku tysięcy zbieraczy. Dlatego najpierw daj im oświadczenie o zgłoszeniu się do zbierania podpisów i organizacji akcji. Przechowuj te „zgłoszenia” i na ich podstawie twórz bazę informacji. Zachęcaj także ludzi, żeby sami werbowali następne osoby. Kiedy padnie hasło o zbieraniu podpisów, zaoptrzysz ich w formularze, które Ci dostarczy pełnomocnik regionalny albo jego lokalny odpowiednik, przeskolisz ich zgodnie z instrukcją, którą otrzymasz, i ruszymy do akcji zbierania podpisów.

10. Pierwsza zasada działalności publicznej: „Nie bój się śmieśności”. Jeśli miałbyś jakieś opory, to włącz telewizor i obejrzyj dowolny program z udziałem polskich polityków. Jakim językiem oni mówią! Jakie banały wygłaszają! I ani im w głowie przejmować się tym, że ludzie z nich się śmieją. Pod tym względem weź z nich przykład. Ale niczego więcej nie naśladowaj!

oprac.: Janusz Sanocki
jan_es@poczta.onet.pl

Jerzy Przystawa

Nie chcemy przestępców i szaleńców w Sejmie – mówi Tusk

PAP 13:20

*Zwróć się do wszystkich klubów parlamentarnych o poparcie zmian w ordynacji wyborczej, wprowadzających **jednomandatowe okręgi wyborcze do Sejmu i ordynację większościową** – zapowiedział szef Platformy Obywatelskiej Donald Tusk. Wyjaśnił, że taka zmiana ordynacji mogłaby skutecznie zapobiec wyborowi do Sejmu *ludzi nieodpowiedzialnych, przestępców i szaleńców*.*

Szanowni Państwo, Drodzy WoJOWnicy!

Nasze dziecko, idea JOW w wyborach do Sejmu, podrosło już na tyle, że samo biega po Polsce, mówi, rozmawia jak równy z równym. A ponieważ jest sympatyczne i atrakcyjne, zgłaszają się kandydaci na tatusiów i głośno wołają o swoim niezaprzeczanym ojcostwie. Jest ich teraz tyłu, że i Salomon miałby problem jak je podzielić, trzeba by było ćwiartować, a na to chyba nie zgodzą się nawet najbardziej wyrodne pretendenci do tytułu matek?

„Rzeczpospolita” (nr 84 z 8 kwietnia 2004) przynosi, na pierwszej stronie tekst pt. „Sposób na Leppera” i zaraz pod tym, tłustym drukiem: *Platforma Obywatelska zwróci się do wszystkich ugrupowań w Sejmie o poparcie jednomandatowych okręgów wyborczych*. To jedna z reakcji na wczorajszy sondaż „Rz”. Następnie informuje, że PO zamierza więc wrócić do swoich dawnych propozycji – wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych. Temat rozwija w tekście na tej samej stronie i na stronie 3 numeru.

Redaktorzy nie piszą, jak „dawne” są te propozycje Platformy, ale aby nie było wątpliwości, redakcja zamieszcza, wytłusz-

czony, tekst od siebie, żebyśmy wiedzieli, kto i od kiedy tę propozycję zgłasza. Czytamy więc: *Akcję na rzecz jednomandatowych okręgów wyborczych rozpoczęła w marcu ubiegłego roku „Rzeczpospolita”. „Apel o nową ordynację wyborczą” podpisany przez kilkudziesięciu przedstawicieli świata nauki, kultury, biznesu i samorządów został opublikowany na naszych łamach 15 marca 2003 r. Tego samego dnia redaktor naczelny „Rz” Maciej Łukasiewicz przekazał go Aleksandrowi Kwaśniewskiemu. „Obecne prawo wyborcze oddaje wybór w ręce partyjnych funkcjonariuszy. To oni decydują, kto dostaje się na listy kandydatów i jaki jest skład parlamentu. Trzeba im te decyzje odebrać i oddać obywatelom” głosił apel. W ciągu następnych tygodni do redakcji napłynęły setki indywidualnych i zbiorowych deklaracji poparcia dla pomysłu przeprowadzenia takich wyborów.*

Cieszy nas ten przyływ uczuć rodzicielskich i witamy z radością nowych kandydatów na rodziców. Szczególnie jeśli te uczucia są szczerze i wiarygodne. Zaledwie 10 dni mija od naszego Zjazdu Włocławskiego, gdzie powołaliśmy Krajowy Komitet Referendalny o JOW w wyborach do Sejmu, na który zapraszaliśmy

osobiście i imiennie Sygnatariuszy Apelu w „Rz” razem z jej Redaktorem Naczelnym, zapraszaliśmy tam i posłów Platformy Obywatelskiej. Lista tych, którzy odpowiedzieli na zaproszenie jest do wglądu na naszej stronie internetowej www.jow.pl. Jest ona stale uzupełniana. Także dlatego, że zaproszenia mogliśmy wysłać na niewłaściwe adresy. Na przykład wczoraj, w Warszawie, spotkałem się z prof. Łukaszem Turskim, do którego zaproszenie nie dotarło, bo zostało wysłane na nieaktualny adres. Zapewne takich sytuacji było więcej. Chętnie uzupełnimy naszą listę.

Intencje naszego Ruchu są jasne i proste: Ruch nasz nie organizuje się w walce o władzę w Polsce i nie organizuje się w zbiegach o jakieś beneficja i posady dla jego uczestników: my naprawdę chcemy reformy Państwa Polskiego i innych: jasnych i prostych zasad wyborczych. Dlatego z radością przyjmujemy wszystkich, także tych, dla których nasza propozycja jest tylko dorożką, na której mają zamiar dojechać do jakiegoś innego przystanku. Takich sytuacji było już wiele i wielu było takich podróżników. Niedawno takim podróżnikiem był np. sam p. Andrzej Lepper i jego Samoobrona, ale teraz przesiadł się do innego pojazdu, a jego miejsce zajęli inni, rok temu gazeta „Rzeczpospolita”, „od dawna” Platforma Obywatelska.

Niektórzy z tych przygodnych towarzyszy podróży chcieliby nasz pojazd zatrzymać na jakiejś innej stacji. Albo żebyśmy z niego wysiedli i zostawili im lejce i konie. A oni już wiedzieć będą dokąd i jak jechać. Dlatego musimy mieć w sobie odporność na takie propozycje, nawet gdy kuszą nas ukwieconą laską i strumykiem orzeźwiający po drodze. My musimy dojechać do celu, jaki sobie postawiliśmy.

Dlatego też musimy zwiększyć nasz nacisk i zmobilizować się w naszej akcji referendalnej. Oczywiście, pan Donald Tusk i jego partia nie potrzebują czekać na nasze pół miliona podpisów: jego partia i jego Klub Parlamentarny są wystarczająco silne i liczne, żeby sami wystąpili z wnioskiem o referendum w tej sprawie. Podejrzewam jednak, że poczekają trochę na efekty naszej pracy i wystąpią z takim wnioskiem dopiero wtedy, kiedy zobaczą, że my nazbieramy niebawem pół miliona podpisów. Dlatego potrzeba nam się spieszyć i mobilizować. Nie po to, żeby ich uprzedzić – przeciwnie, z radością powitamy inicjatywę poselską w tej sprawie – ale po to,

żeby ich zmusić do działania: żeby wiedzieli, że jeśli chcą, aby społeczeństwo polskie uwierzyło w ich intencje, to muszą coś zrobić, a nie tylko gadać na okolicznościowych konferencjach prasowych, w zależności od sytuacji.

Tymczasem zapraszamy ich do Nysy, na 24 kwietnia, gdzie nasz Ruch wspólnie z Wyższą Szkołą Zawodową w Nysie organizuje kolejną konferencję na temat JOW w wyborach do Sejmu. Nie udało im się dotrzeć w styczniu do Torunia, nie udało w marcu ani do Kielc, ani do Włocławka, ale nasza bryczka jedzie dalej, dzisiaj ponawiamy ofertę: zaraz po Wielkanocy – Nysa!

Grupa studentów ze Szczecina podczas spotkania we Włocławku

Kronika Ruchu od Zjazdu Włocławskiego do Konferencji Nyskiej

27 marca 2004, Włocławek. Na zaproszenie prezydenta Włocławka p. **Władysława Skrzypka**, zebrało się we włocławskim ratuszu ok. 200 działaczy Ruchu Obywatelskiego na rzecz JOW z całego kraju – prezydentów miast, burmistrzów, wójtów a także działacze stowarzyszeń zawodowych, przedstawiciele środowiska akademickiego, studentów.

Zebrani podjęli uchwałę o utworzeniu Krajowego Komitetu Referendalnego o Okręgi Jednomandatowe w wyborach do Sejmu. Wybrano pełnomocnika Komitetu, którym został prof. **Jerzy Przystawa** z Wrocławia. Podjęto decyzję o utworzeniu sekretariatu Komitetu, w skład którego wejdą pełnomocnicy poszczególnych regionów, a także koordynatorzy zespołu ds. kontaktów z samorządem, oraz zespołu ds. studentów. Celem Komitetu Referendalnego jest przygotowanie i przeprowadzenie zbierania podpisów pod wnioskiem o referendum w sprawie zmiany systemu wyborczego i wprowadzenia JOW, a także przeprowadzenia referendum. Przygotowania mają zostać zakończone pod koniec kwietnia, zaś samo zbieranie podpisów ma trwać od maja do połowy lipca. elementem zakończenia akcji ma być II Marsz na Warszawę, tym razem zorganizowany o wiele szerzej niż w roku ubiegłym.

„Jestem dumny, że w moim mieście odbył się ten zjazd i że tylu kandydatów z całej Polski przybyło na niego. To świadczy o tym, że dojrzewa idea, by wprowadzić Jednomandatowe Okręgi Wyborcze w wyborach do Sejmu RP” – oświadczył prezydent Włocławka Władysław Skrzypek. „To co się dzieje na scenie politycznej – rozdrobnienie partii, kłótnie, walki o stolki – powoduje obniżenie rangi naszego państwa na arenie międzynarodowej. Musimy wybrać ludzi odpowiedzialnych, mądrych, którzy będą rządzić Polską” – dodał.

30 marca 2004, Wrocław. W Klubie Muzyki i Literatury odbyła się konferencja prasowa, na której zrelacjonowane zostały ustalenia Zjazdu Włocławskiego. Obok ekipy TVP3, po raz pierwszy obecnej przez cały czas trwania konferencji, obecny był dziennikarz Polskiego Radia, PAP-a i Gazety Wyborczej, a więc dziennikarze wszystkich głównych mediów na tym terenie. Oto informacja, za PAP, z pierwszej strony witryny Wirtualnej Polski:

Chcą jednomandatowych okręgów wyborczych

Przeprowadzenia referendum w sprawie zmiany ordynacji wyborczej chce Krajowy Komitet Referendalny. Jego działacze będą od początku maja zbierać podpisy pod wnioskiem o przeprowadzenie głosowania.

Przedstawiciele Komitetu uważają, że winę za niestabilność systemu politycznego w Polsce ponosi proporcjonalna ordynacja do parlamentu. Według prof. Jerzego Przystawy, Krajowego Koordynatora Ruchu na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych, ten stan rzeczy zmieni wprowadzenie systemu głosowania, w którym kraj byłby podzielony na tyle okręgów wyborczych, ilu jest posłów, a ludzie głosowaliby na osobę, a nie na listę partyjną. *W Sejmie odbyły się dwie debaty na temat wprowadzenia jednomandatowych okręgów. Posłowie chwaliли tę ideę, mówili, że taka ordynacja jest spójna, logiczna,*

Obrońcy partyjnych ordynacji, niesłusznie nazywanych „proporcjonalnymi” wysuwają różne zarzuty przeciwko koncepcji JOW.

1. JOW to pomysł anglosaski i tam może dobrze działać. W Polsce to byłaby katastrofa.

W tygodniku „Wprost” z 30 marca wypowiedzi się felietonista tego pisma, prof. Jan Winiecki: *Kraje, które pragnęlibyśmy naśladować w kwestii okręgów jednomandatowych, są – tak się akurat składa – krajami anglojęzycznymi. Proponuje więc, by w odpowiednim apelu umieścić propozycje*

Podstawowe nieporozumienia na temat JOW

wprowadzenia w Polsce jako języka urzędowego języka angielskiego. Następnie usiłuje nam wmówić, że Anglicy są narodem cywilizowanym i ukształtowanym tak przez wspaniałą historię, której – niestety – nie dzieliliśmy. Stawia nam więc za wzór ograniczenie władzy monarchy przez parlament jako wynik rewolucji roku 1688, przypomina nam Wielką Kartę Wolności z r. 1215 i temu podobne wolności demokratyczne. Dlatego okręgi jednomandatowe – pisze nasz uczony adwersarz – przyniosłyby drugoczące zwycięstwo bolszewikom z jednej i z drugiej strony sceny politycznej oraz oportunistom grającym pod swoją, mającą siano w głowie, publiczność.

W te same tony uderza czołowy publicysta „Polityki”, Jacek Żakowski. W numerze z 22 marca, w artykule pt. „JOW-owcy ruszają do boju” przekonuje nas, że *Polska to jednak nie jest ani Anglia, ani Ameryka. To widać nie tylko po trawnikach, ale też po różnicy między BBC i TVP. Podobnie różne byłyby skutki wprowadzenia JOW-ów.*

Poglądy tego rodzaju, to wynik wmawianej nam od dziecięcych zaniżonej samooceny Polaków. Przede wszystkim Rzeczpospolita Polska była monarchią konstytucyjną na długo przed Anglią i okręgi jednomandatowe nie zostały od Anglików zapożyczone. Być może było akurat odwrotnie. Posłowie na Polski Sejm Walny nie byli wybierani „proporcjonalnie” z jakichś list partyjnych, bo tego rodzaju manipulacje nie przychodziły do głowy normalnym ludziom w tamtych czasach.

Jest nieprawdą, że JOW działają dobrze tylko w krajach

anglosaskich. Trudno za kraj anglosaski uznać Francję, a chyba jeszcze trudniej na przykład Indie. JOW są stosowane w ok. 60 krajach świata.

2. JOW doprowadziłyby do rozdrobnienia Sejmu. Byłby chaos i nie można by uchwalić żadnej ustawy.

Pogląd ten jest zbitką niewiedzy i wspomnianej wyżej zaniżonej samooceny Polaków. Po pierwsze, istnieje socjologiczne prawo Duvergera, które twierdzi, że JOW w wyborach w jednej turze, jak w Anglii, kreują dwubiegunową, a więc dwupartyjną scenę polityczną. Tak głosi teoria. To teoretyczne prawo zostało potwierdzone eksperymentem ponad 200 lat wyborów dokonywanych w JOW w różnych krajach i nigdzie tam nie stwierdzono, żeby wprowadzenie JOW prowadziło do rozdrobnienia parlamentu. Mechanizm JOW działa integrująco, prowadzi do łączenia i integracji ludzi o podobnych poglądach. To mechanizm list partyjnych prowadzi do podziałów i rozdrobnienia.

Jarosław Paczkowski z flagą JOW

3. JOW, tworząc dwupartyjną scenę polityczną, eliminuje z parlamentu małe partie.

To jest zarzut akurat odwrotny do poprzedniego, ale ci sami ludzie potrafią je wygłaszać, nie dostrzegając sprzeczności. JOW wcale nie uniemożliwiają małym partiom, ani nawet pojedynczym osobom, zdobycie reprezentacji parlamentarnej. W parlamencie brytyjskim, który jest zdominowany przez dwie partie, w każdych wyborach dostają się do niego reprezentanci około 9 partii, a nawet „samotni strzelcy”.

4. W JOW wygrywaliby bogacze, mafiozi, potrafiący przekupić wyborców.

Taki pogląd np. propaguje Jacek Żakowski, w wymienionym wyżej artykule w „Polityce”. *Gdyby partyjne szyldy i sity przestały się liczyć, mielibyśmy wielki wyścig kuglarzy, hochsztaplerów, gangsterów gotowych wydać sporo własnych pieniędzy, by uzyskać bezcenny poselski immunitet oraz pomocną w interesach legitymację posła. Tylko potężne aparaty partyjne mogą zapewnić uczciwym kandydatom zwycięstwo nad hochsztaplerami.*

Szczęśliwie, od października 2002, kiedy Polacy wybrali w JOW 2,5 tysiąca wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, Polacy mają okazję sami przetestować wartość tego rodzaju „argumentów”. Może-

my naocznie przekonać się czy wybrani wójtowie i burmistrzowie to „kuglarze, hochsztaplerzy i gangsterzy”. Jak się wydaje te wybory w całości obaliły tego rodzaju demagogiczne wizje. A ponieważ w ponad 76% wybory te wygrali kandydaci bez pomocy, a często wbrew aparatom partyjnym, widzimy, że to nie „potężne aparaty partyjne” pozwalają uczciwym ludziom pokonać hochsztaplerów, ale uczciwe, przejrzyste, jasne, zrozumiałe reguły wyborcze i możliwość kontaktu i poznania kandydatów.

5. W JOW partia, która uzyskała mniej głosów poparcia, może zdobyć większość mandatów w parlamencie.

Taka sytuacja czasami się zdarza, i tak rzeczywiście się zdarzyło np. w Wielkiej Brytanii w wyborach roku 1951, gdy Partia Pracy uzyskała 48,8% głosów poparcia i zdobyła 295 mandatów, podczas gdy Partia Konserwatywna uzyskała 48,0% głosów i 321 mandatów. Ale jakie to ma znaczenie i o co tu chodzi? Wybory parlamentarne w tzw. proporcjonalnych systemach to jakby próba „sprawiedliwego podziału dóbr”, w tym wypadku takim dobrem są mandaty parlamentarne. Filozofia JOW jest zupełnie inna: tu nie chodzi o mityczną „sprawiedliwość” lecz o wyłonienie ugrupowania, które otrzyma mandat do sprawowania rządów i ponoszenia odpowiedzialności za te rządy. Poza tym takie sumowanie frekwencji nie ma tu większego znaczenia i o niczym nie świadczy. Jeśli w okręgu jednomandatowym zarejestruje się tylko jeden kandydat, wówczas głosowanie się nie przeprowadza i ten jedyny kandydat uzyskuje mandat. Taka sytuacja zdarza się niejednokrotnie. Jak wtedy liczyć głosy? Partia X zdobyła dodatkowy mandat, ale frekwencja w tym okręgu wyniosła zero, bo głosowania nie było! Widzimy więc, że wybory w JOW to coś całkiem innego niż kolejna modyfikacja przeliczników: to jest inna filozofia państwa i parlamentu.

a władza wybrana w ten sposób jest bliżej obywatela. Ale parlamentarzyści tylko mówią, że chcą zmiany ordynacji. Im zależy na utrzymaniu obecnego stanu rzeczy, bo mają w tym osobisty interes – powiedział profesor Przystawa. Krajowy Komitet Referendalny, zawiązany w sobotę we Włocławku, gromadzi 186 osób, w tym około 40 prezydentów miast, burmistrzów i wójtów. Aby można było przeprowadzić referendum, najpierw trzeba w całym kraju zebrać 500 tys. podpisów.

30 marca 2004, Wrocław. Zarząd Obywatelskiego Stowarzyszenia Uwłaszczeniowego we Wrocławiu wystąpił do nowego prezesa Zarządu Telewizji Polskiej Jana Dworaka z wnioskiem o przeprowadzenie debaty telewizyjnej na temat wprowadzenia JOW w wyborach do Sejmu. Wniosek podpisał prezes OSU p. Andrzej Kofluk i członkowie Zarządu: Mariusz Czarny, Halina Emerle-Tubielewicz, Jan Sz waj, Sławomir Babraj i Wiktor Wojciechowski.

Marzec, 2004. W najnowszym numerze miesięcznika „Politycy” znajdujemy obszerny artykuł pt. „Przyczółtek dla JOW”.

8 kwietnia 2004, „Rzeczpospolita”. Nr 84 przynosi na pierwszej stronie tekst pt. „Sposób na Leppera”, z podtytułem: „Platforma Obywatelska zwróci się do wszystkich ugrupowań w Sejmie o poparcie jednomandatowych okręgów wyborczych”. To jedna z reakcji na wczorajszy sondaż „Rz”. Następnie informuje, że PO „zamierza więc wrócić do swoich dawnych propozycji – wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych”.

8 kwietnia 2004, Krosno. Powstaje Powiatowy Komitet Referendalny w składzie: Jan Staniak, Leon Kłodnicki, Jan Malinowski, Piotr Dymiński, Leonard Olbrycht i Zbigniew Wyskiel.

8 kwietnia 2004, Ligota Piękna k. Wrocławia. Z inicjatywy prof. Michała Mierzejewskiego powstaje Komitet Referendalny w składzie: Michał Mierzejewski, Joanna Mierzejewska, Roman Hardygora, Tadeusz Krupiński i Jolanta Krupińska.

11 kwietnia 2004, Wrocław. W nocy dokonano kolejnego, tym razem dziewiątego, włamania do Krajowego Biura Ruchu JOW, przy ul. Białoścórniczej 3/1. Włamywacz wdarł się przez zakratowane okno od strony „podwórza”. Biuro zostało splądrowane. Jak się wydaje, nic nie wyniesiono. Ponieważ Policji nie udało się znaleźć sprawców poprzednich włamań, więc pewnie i tym razem będzie tak samo. Mamy tylko straty w postaci wybitych szyb, wyłamanej kraty itp.

13 kwietnia, 2004, „Nasza Polska”. W nr. 15 tekst Wiesława Dąbrowskiego o ordynacjach wyborczych pt. „Dość czekania”, z jednoznacznym wskazaniem na JOW. Motto tego artykułu: „Trzeba wreszcie serio i głośno mówić, że obecny system wyłaniania władz to śmierć Polski jako państwa prawa”. W stopce czytamy, że w artykule wykorzystano materiały Obywatelskiego Ruchu na rzecz JOW, a w szczególności prace profesorów Jerzego Przystawy i Mirosława Dakowskiego.

14 kwietnia 2004, Gniezno. W średnio-wiecznych piwnicach „Restauracja Polska” w pobliżu Katedry Gnieźnieńskiej odbyła się konferencja prasowa nt. referendum o JOW. Konferencja została zorganizowana przez Przewodniczącego Rady Miasta Gniezna Roberta Gawła. Relacja Włodzimierza Urbańczaka: *Na spotkaniu przedstawiłem idee JOW, oraz inicjatywę Ruchu Obywatelskiego powołującą Krajowy Komitet Referendalny. Media reprezentowali dziennikarze lokalnej prasy, Radio Merkury i Radio Gniezno, oraz TVP-3 oddział w Poznaniu i gnieźnieńską telewizję kablową. Sądząc po ciepłych komentarzach, jakimi dziennikarze opatrzyli relację z konferencji, oraz obszernością wyemitowanego w TVP3 wywiadu, którego wspólnie z p. Przewodniczącym udzielił mi należy się spodziewać dobrego wyniku w postaci dużej ilości zebranych podpisów na tym terenie. Warto zaznaczyć, że Prezydent Gniezna jest wśród patronów naszego Ruchu JOW. Zasięg TVP3 pokrywa obszar całej Wielkopolski i lubuskie. Telefony, jakie otrzymałem z różnych stron, świadczą, że informacja dotarła szeroko.* W spotkaniu brał też udział Andrzej Bielezowski, radny Rady Miejskiej Poznania.

16 kwietnia 2004, Śrem. Z inicjatywy p. Tadeusza Rączkiewicza, radnego Rady Miejskiej w Śremie, powstaje Śremski Komitet Referendalny. Wsparcia tej inicjatywie udzielił: Henryk Litka, burmistrz Dolska, Leszek Dudziak, burmistrz Książa, Krzysztof Łożyński, burmistrz Śremu, Marian Flaczyński, wójt Brodnicy Śremskiej i Teodor Stępa, starosta śremski.

16 kwietnia 2004, Nysa. Powstaje Nyski Komitet Referendalny. Skład Komitetu, który na razie liczy 42 osoby, podajemy niżej.

17 kwietnia 2004, Głucholazy. Powstaje Komitet Referendalny w Głucholazach.

Cel Ruchu na rzecz JOW

Ruch Obywatelski na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych stawia sobie tylko jeden konkretny cel: doprowadzić do zmiany ordynacji wyborczej do Sejmu i wprowadzić zasadę wyboru wszystkich posłów w niewielkich, jednomandatowych okręgach wyborczych.

Ruch nasz nie wiąże tego celu z żadnymi innymi, ponieważ wychodzimy z założenia, że najważniejszą sprawą dla właściwego funkcjonowania państwa jest odpowiedni sposób wyłaniania elity politycznej, podlegającej stałej kontroli społecznej. Takie zminimalizowanie celów naszego ruchu społecznego może się wydawać zbyt wąskie i niewystarczające. Zdajemy sobie sprawę, że proponowane przez nas rozwiązanie jest zaledwie krokiem wstępnym do budowy dobrego państwa, ale także i z tego, że bez zrobienia tego kroku nie mamy szansy na zbudowanie Polski na miarę naszych aspiracji i oczekiwań.

Dzięki ograniczeniu naszych postulatów do jednego, Ruch nasz tworzy możliwie najszerszą płaszczyznę porozumienia obywateli, bez względu na różnice ideowe i zapatrywania na najważniejsze kwestie społeczne i polityczne. Ruch nasz jest w ten sposób otwarty dla przedstawicieli wszystkich partii i opcji, przy jednym warunku, że wszystkie te grupy chcą realizować swoje cele w ramach demokratycznego państwa prawa.

Ograniczamy nasze postulaty do jednego także i dlatego, że jesteśmy przekonani, że proponowana przez nas zmiana oznacza prawdziwą, można powiedzieć wręcz rewolucyjną zmianę wszystkich struktur państwowych i społecznych. Nie będzie to tylko trzęsienie ziemi na scenie politycznej, nie będzie tylko wymianą jednych ludzi na innych, ale zmianą zasad funkcjonowania polityków i partii politycznych, charakteru i struktury tych partii politycznych. Wprowadzenie proponowanej przez nas reformy ustroju państwa polskiego będzie początkiem jakościowej jego przebudowy we wszystkich dziedzinach. Te konsekwencje ustrojowe warto poznać i dlatego Ruch nasz prowadzi ożywioną działalność edukacyjną, wyjaśniającą, czego dowodem jest około 50 zorganizowanych do tej pory konferencji ogólnopolskich na terenie całego kraju.

Nyski Komitet Referendalny o Jednomandatowe Okręgi Wyborcze

1. Arczyński Stanisław – radny RM w Nysie
2. Bednarczyk Stanisław – skarbnik gminy Nysa,
3. Bernaś Wiesława – Nysa
4. Błaszczuk Grzegorz – Korfantów,
5. Bucki Leszek – radny RM Nysa
6. Ciosmak Roman – emeryt Nysa
7. Czepiel Stanisław – radny RM w Nysie,
8. Hryniuk Artur – student Nysa
9. Hryniuk Henryk – przedsiębiorca Nysa
10. Jakubiec Edyta – Nysa
11. Jamiński Ryszard – radny RP Nysa
12. Kanonowicz Jan – radny RM w Nysie
13. Kobylarski Marek – uczeń LO Nysa
14. Kochanowski Jarosław – informatyk Nysa
15. Konopka Józef – Nysa
16. Kozioł Dorota – Kubice k. Nysy
17. Kubica Leszek – przedsiębiorca Korfantów,
18. Kwaśniak Grzegorz – oficer WP Nysa
19. Lizner Mariola – członek Fundacji, Nysa
20. Marecki Krzysztof – przedsiębiorca Nysa
21. Marszałkowski Jerzy – Nysa
22. Matoga Jolanta – sołtys wsi Regulice k. Nysy
23. Michoń Wiesław – prawnik, radny RM Nysa
24. Miza Stanisława – radna RM w Nysie,
25. Olszewski Andrzej – Nysa
26. Ostrowska-Chomyn Danuta – Nysa
27. Piszczek Zdzisław – nauczyciel Nysa
28. Sanocki Janusz – radny RM w Nysie,
29. Staszków Kazimierz – historyk Nysa
30. Szewczyk Henryk – Nysa
31. Szymończyk Ryszard – wykładowca PWSZ w Nysie,
32. Trepeta Renata – Nysa
33. Trościński Mikołaj – emeryt Nysa
34. Turoń Andrzej – Nysa
35. Wądzik Ryszard – radny RM w Nysie,
36. Wiśniewski Franciszek – emeryt Nysa
37. Włoka Jerzy – przedsiębiorca budowlany Głucholazy
38. Wnuk Daniel – student, Sidzina,
39. Woźniak Barbara – Nysa
40. Wróblewski Jan – Koperniki k. Nysy
41. Zacharska Oleksa – Nysa
42. Zawór Jerzy – Nysa

Komitet Referendalny w Głucholazach

(Stan na 17 kwietnia 2004 r.)

Żurawski Mirosław
 Łukaszewicz Henryk
 Maciejko Adam
 Łukaszewska Elżbieta
 Świeca Edward
 Kulpa Wiesław

Najważniejszym organem demokratycznego państwa jest ustanawiający prawo Sejm, a najważniejszym rozstrzygnięciem ustrojowym jest sposób, w jaki naród wyłania członków tego organu, a więc ordynacja wyborcza. Od tego, jak jest skonstruowana ta ordynacja zależy skład Sejmu, a co za tym idzie jakość ustanawianego prawa i wyłanianego rządu.

Chcemy dla Polski ordynacji na wzór brytyjski:

1. Polska podzielona na 460 JOW, każdy okręg liczący ok. 62 tysięcy wyborców.
2. Z każdego okręgu wybrać można tylko jednego posła.
3. Wybory w jednej turze: wygrywa ten, kto uzyskał najwięcej głosów. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga losowanie.
4. Kandydować może każdy obywatel, który uzyskał np. 15 podpisów wyborców z tego okręgu.
5. Kandydat wpłaca kaucję, np. 2000 złotych, która jest zwracana, jeśli potrafi w wyborach zdobyć więcej niż 5% głosów wyborców.

Ordynacja skonstruowana w oparciu o zasadę JOW:

1. Jest jasna, czytelna, zrozumiała dla wyborców.
2. Wiąże posłów z wyborcami z okręgów, wymusza odpowiedzialność, poseł staje się naprawdę posłem – służy swoich wyborców.
3. Zmienia strukturę partii politycznych, które przestają być scentralizowanymi, biurokratycznymi aparatami, lecz stają się partiami obywatelskimi.
4. Tworzy, tak jak o tym mówi Prawo Duvergera, dwu-biegową, dwupartyjną scenę polityczną. Nie przeszkadza to wcale istnieniu i zdobywaniu mandatów przez inne partie polityczne, a nawet indywidualnych, bezpartyj-

nych kandydatów. Zapewnia stabilną scenę polityczną i rząd mający poparcie większości parlamentarnej.

5. Daje wyborcom poczucie, że ich głosy się naprawdę liczą, że mają wpływ na rządy i na życie publiczne.
6. Gwarantuje spełnienie konstytucyjnych zasad powszechności, równości i bezpośredniości i przywraca nam w pełni nasze bierne prawo wyborcze.

Spotkanie we Włocławku. Samorządowcy z Kościerzyny – na pierwszym planie wójt gminy Waldemar Tkaczyk

Struktura Ruchu na rzecz JOW

Ruch Obywatelski na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych jest ruchem otwartym i nie ma żadnej formalnej struktury. Nie ma członków i nie ma zarządów ani szefów. Każdy, kto widzi i rozumie znaczenie zgłaszanego przez nas postulatu, może w dowolnej chwili do Ruchu dołączyć i zaangażować się w jego pracę. Nie potrzebuje do tego ani żadnych pełnomocnictw, ani pozwoleń. Wszystkie akcje Ruchu, konferencje, zjazdy itp. organizowane są spontanicznie przez ludzi, którzy taką potrzebę dostrzegają i są gotowi wykonać konieczną pracę. Tak zostało zorganizowanych kilkadziesiąt dotychczasowych konferencji i wszystkie inne akcje.

Na konferencji Ruchu, która odbyła się 17 marca 1997 w Krako-

wie, wybrani zostali czterej Krajowi Koordynatorzy Ruchu. Byli to: dr Wojciech Błasiak z Dąbrowy Górniczej, prof. dr hab. Mirosław Dakowski z Warszawy, prof. dr hab. Jerzy Przystawa z Wrocławia i mgr inż. Janusz Sanocki z Nysy. Godność ta jest czysto honorowa i oznacza tylko tyle, że te osoby zostały poproszone przez innych uczestników Ruchu o koordynowanie inicjatyw Ruchu w różnych częściach Polski, na przykład, żeby w tym samym czasie nie odbywało się kilka konferencji Ruchu na raz. Nie daje ona żadnych uprawnień ani przywilejów.

Również siatka biur Ruchu jest całkowicie nieformalna. Biura te prowadzą osoby, które zgłosiły zamiar i gotowość świadczenia pracy na rzecz

Ruchu w takiej czy innej formie. Siatka ta jest otwarta i każdy może do niej dołączyć.

W Ruchu działa powstałe w Nysie, podczas I Konferencji „Poseł z każdego powiatu” w listopadzie 1999, Stowarzyszenie na rzecz Zmiany Systemu Wyborczego „Jednomandatowe Okręgi Wyborcze”. Stowarzyszenie to ma też tylko jeden cel: wprowadzenie JOW w wyborach do Sejmu. Stowarzyszenie jest organizacją zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jest to struktura w pewnym sensie służebna wobec Ruchu, która umożliwiła posiadanie konta bankowego i osobowości prawnej.

Sprawozdanie z 4 lat działalności Stowarzyszenia na rzecz Zmiany systemu wyborczego „Jednomandatowe Okręgi Wyborcze” Od 11 marca 2000 r. do 24 kwietnia 2004 r.

1. W dniu 11 marca 2000 r. podczas Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, które odbyło się w Warszawie, wybrano Zarząd Stowarzyszenia w składzie: Janusz Sanocki (prezes) Andrzej Czachor (wiceprezes), Włodzimierz Urbańczak (sekretarz), Jerzy Gieysztor (skarbnik), Jerzy Przystawa, Bohdan Poręba i Jan Pokrywka (członkowie zarządu).

Komisję Rewizyjną w składzie: Mirosław Dakowski, Lucyna Zabiełło i Antoni Kamiński.

2. W okresie kadencji Stowarzyszenie wspierało i prowadziło akcję informacyjną zmierzającą do upowszechnienia idei JOW. I tak:

1. Działacze Stowarzyszenia zorganizowali 34 ogólnopolskie konferencje poświęcone sprawie JOW, w tym, 18 konferencji samorządowych pod hasłem „Poseł z każdego powiatu” (ponad 8 konferencji na rok). Dwie konferencje odbyły się w gmachu Sejmu RP. Spis konferencji zawiera załącznik.

2. Zorganizowali lub uczestniczyli w 182 spotkaniach w różnych środowiskach (45 spotkań na rok). Rekordzistą w organizowaniu spotkań, wygłaszaniu prelekcji jest prof. Jerzy Przystawa, który w ciągu 4 lat odbył 139 spotkań. Spotkania organizowali także i prelekcje wygłaszali: Janusz Sanocki (57), Mirosław Dakowski, Włodzimierz Urbańczak, Andrzej Bielerzewski, Antoni Kamiński, Andrzej Czachor, Marek Ciesielczyk, Michał Drozdek, Włodzimierz Sadowski, gen. Tadeusz Jauer, Kazimierz Głowacki, Stefan Grabski i Ryszard Śnieżko, Tomasz Pompowski i Anna Niedziałkowska, Jan Pokrywka, Jan Zwijacz, Jerzy Gieysztor, Kazimierz Hellebrandt, Tomasz Kaźmierski, Marek Zagajewski, Paweł Nakonieczny, Wojtek Kaźmierczak, Piotr Dymiński, Artur Sajak, Artur Sroka, Jan Staniek, Łukasz Mazur, Agnieszka Bury, Bogdan Pilarski, Adam Pleśniar, Dorota Kubicka, Krzysztof i Piotr Babinaetz, Andrzej Zybortowicz, Marian Jurczyk, Mirosław Symanowicz, Waldemar Tkaczyk, Jan Jagielski, Adam Wołak, Michał Zaleski i Władysław Skrzypek.

3. W prasie o różnym odnotowaliśmy 170 artykułów opublikowanych przez działaczy Ruchu i Stowarzyszenia (42 artykuły na rok).

Prof. Jerzy Przystawa wygłosił w Katolickim Radio Rodzina ok. 100 felietonów na temat JOW. Artykuły w „Rzeczpospolitej” i w innych czasopismach publikowali, a także w inny sposób popularyzowali ideę JOW: prof. Antoni Kaminski, prof. Jerzy Przystawa, prof. Tomasz Kaźmierski prof. Andrzej Czachor, prof. Michał Mierzejewski, Mariusz Wis, Wojciech Błasiak, Janusz Sanocki, prof. Mirosław Dakowski, Jerzy Gieysztor, Julia Pitera, Krzysztof Ciesielski, Dariusz Hybel, Barbara Bubula, Rafał Ziemkiewicz, Andrzej Sadowski, Krzysztof Szmid. Publicznie na forum zwołanego przez Prezydenta Kwaśniewskiego spotkania ekspertów o wprowadzenie JOW zaapelowała prof. Jadwiga Staniszkis – od lat związana z Ruchem na rzecz JOW. Ponadto odnotowaliśmy pro-jowowskie wypowiedzi Stefana Bratkowskiego, Michała Rosalaka, Jacka Łęskiego, Szczepana Żaryna, Krzysztofa Czabańskiego, Michała Kuleszy, Janusza Rolickiego, Kai Bogomilskiej a także publicystów „Wprost” Doroty Maciei i Jarosława Gajewskiego.

4. Odbyły się 33 akcje uliczne.

5. Zapadło z naszej inicjatywy 37 uchwał samorządów terytorialnych i zawodowych.

6. Zespół pod kierunkiem prof. Andrzeja Czachora opracował projekt ustawy „Ordynacja wyborcza” i wniesiono inicjatywę ustawodawczą w tym zakresie.

7. Odbyły się dwa Walne zebrania Członków Stowarzyszenia

8. Wydaliśmy 18 numerów Biuletynu Informacyjnego Ruchu każdy w nakładzie ok. 500 egz. Redakcją biuletynu, dokumentowaniem wydarzeń w ruchu JOW zajmuje się ofiarne uczestnicząca w każdej prawie konferencji i spotkaniu Agnieszka Przystawa oraz Romuald Lazarowicz

9. W okresie „I Marszu na Warszawę” wydaliśmy i rozprowadziliśmy ponad 150 tys. ulotek, z czego ponad 100 tys. rozprowadziliśmy.

3. W dniu 15 marca 2003 r. dziennik „Rzeczpospolita” zamieścił apel skierowany do Prezydenta RP podpisany przez 72 intelektualistów domagających się wprowadzenia JOW. Wśród nich byli prof. Jerzy Przystawa, Antoni Kaminski i Witold

Kieżun. Po wydrukowaniu „Apelu” do redakcji napłynęło cały szereg listów popierających wprowadzenie JOW. Jednak redakcja, która w widoczny sposób użyła postulatów JOW instrumentalnie, tak nagle jak nagłośniła, tak wyciszyła temat JOW.

4. W lecie 2003 r. Ruch zorganizował imprezę pn. „Marsz na Warszawę”. Wzięło w niej udział ponad 70 osób, które w dniach od 29.06.2003 do 5.07.2003 na trasie Częstochowa – Radomsko – Kamieńsk – Bełchatów – Piotrków Tryb. – Tomaszów Maz. – Skierniewice – Żyrardów – Grodzisk Maz. – Milanówek – Pruszków – Ożarów – Warszawa prowadzili akcje uliczne, spotkania z mieszkańcami i akcje ulotkowe informujące o JOW. Marsz zakończył się manifestacją uliczną i konferencją na Uniwersytecie Warszawskim.

Zorganizowanie Marszu było możliwe dzięki sponsorom, którzy na konto Stowarzyszenia wpłacili ponad 15 tys. zł.

5. Na szczególną uwagę zasługuje zorganizowanie się w ramach Ruchu JOW przy wsparciu Stowarzyszenia liczącej się grupy młodzieży akademickiej z takich ośrodków jak Szczecin, Wrocław, Kraków, Nysa. Młodzi woJOWnicy zorganizowali już kilka bardzo interesujących konferencji, uczestniczyli bardzo intensywnie w „Marszu na Warszawę”, a także zorganizowali udany happening uliczny we Wrocławiu w grudniu 2003 r.

6. Po bezpośrednich wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast Ruch JOW pozyskał w osobach wybranych w ten sposób samorządowców bardzo zaangażowanych zwolenników. Poparcie samorządowców bardzo wyraźnie towarzyszyło nam w czasie „Marszu na Warszawę”. Natomiast na przełomie roku 2003/2004 uwidoczniło się w postaci rozrostu listy Samorządowych Patronów Ruchu JOW (patrz: załącznik) oraz uchwał szeregu samorządów domagających się wprowadzenia JOW. Efektem rosnącego poparcia środowiska samorządowego dla JOW stały się konferencje w Toruniu oraz we Włocławku w dniu 27 marca, podczas tej ostatniej zawiązano Krajowy Komitet Referendalny o JOW i rozpoczęto przygotowanie do zbierania podpisów pod wnioskiem o referendum.

7. W roku 2003 udało się – dzięki pracy Tomasa Pompowskiego oraz Adriana Jaszewskiego uruchomić stronę internetową Ruchu: www.jow.pl. Strona stanowi ważne źródło informacji o Ruchu i podejmowanych przez nas działaniach. Prawie wszystkie teksty naszych autorów o JOW ukazują

się natychmiast na stronie redagowanej przez p. Krzysztofa Pawlaka www.mazowsze.k-raj.com.pl Teksty prof. Jerzego Przystawy regularnie zamieszczane są na stronie Katolickiego Radia Rodzina www.radiorodzina.wroc.pl oraz torontońskiego pisma www.nowykurier.com

Wiele relacji o JOW pióra Tomasza Siechniewicza – zamieszcza także miesięcznik „Politycy” pod redakcją Jarosława Molgi. Dzięki serdecznej współpracy z Zarządem Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy, przede wszystkim Prezesa dra Krzysztofa Bukieła i Jego zastępcy dra Ryszarda Kijaka, artykuły o JOW ukazywały się w każdym numerze miesięcznika „Lekarz Polski”.

Artykuły o tematyce JOW prezentowane są też w każdym numerze miesięcznika „Opcja na Prawo”.

8. Działania ruchu JOW i Stowarzyszenia dały efekt w postaci upowszechnienia wiedzy o tym zagadnieniu, nawet w Sejmie RP. Kryzys naczelnego organu władzy, jakim jest Sejm, powodowany obecnym, wadliwym sposobem wybierania posłów, doprowadził do prób oswojenia JOW przez „klasę polityczną”. Jedną z takich prób jest zgłoszenie projektu tzw. ordynacji mieszanej przez partię Braci Kaczyńskich – „PiS. Debata nad tym projektem odbyła się w Sejmie w dniu 9 stycznia 2004 i żadna ze stacji telewizyjnych nie zamieściła w programach informacyjnych nawet skromnej wzmianki o tym fakcie.

Innym sposobem na zmarginalizowanie postulatów jest zgłoszony przez Prezydenta RP A. Kwaśniewskiego projekt wprowadzenia JOW w wyborach do Senatu. Senat jak wiadomo ma drugorzędną rolę w stosunku do Sejmu, a wprowadzenie JOW ma stanowić argument, że tego typu system wyborczy nie powoduje żadnych istotnych zmian w funkcjonowaniu państwa. A zatem nie warto go wprowadzać w wyborach do Sejmu.

Próby te, oraz towarzysząca im dyskusja na forum parlamentu świadczą jednak o tym, że nasza wieloletnia praca zaczyna dawać efekty. Klasa polityczna działając we własnym, egoistycznym interesie próbuje przejąć kontrolę nad sprawą JOW. Jednak w ten sposób paradoksalnie upowszechnia ideę i pomaga nam, mimo woli w osiągnięciu celu jakim jest gruntowna zmiana systemu wyborczego, usunięcie wady ustrojowej blokującej rozwój Polski – obecnego partyjnego systemu wyborów. W cztery lata po założeniu Stowarzyszenia, po wykonaniu ogromnej pracy, jesteśmy bliżej zwycięstwa, bliżej Polski normalnej i prawdziwie demokratycznej.

Janusz Sanocki

Załącznik I

Spis konferencji Ruchu od założenia Stowarzyszenia, podczas I Konferencji Samorządowej „Poseł z każdego powiatu” w Nysie 13-14.11.1999 r. (org. Janusz Sanocki)

1. Konferencja na Uniwersytecie Opolskim – 12.04.2000 r. – org. Paweł Nakonieczny;
2. II Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Kłodzko – 13/14.05.2000 r. org.: Jan Pokrywka, Jan Zwijacz;
3. III Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Poznań – 16.06.2000 r. – org. Włodzimierz Urbańczak;
4. IV Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Nysa 22-23.09.2000 r. – org. J. Sanocki;
5. V Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Ciechocinek – 18.11.2000 r. – org. Tomasz Pompowski, Anna Niedziałkowska;
6. Konferencja studencka – Politechnika Wrocławska – 13.12.2000 r. – org. Wojciech Kaźmierczak;
7. Konferencja nt. JOW – Szczecin – 13.01.2001 – org. Marian Jurczyk;
8. VI Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Kraków – 20.01.2001 org. Kazimierz Głowacki, Barbara Bubula;
9. VII Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Szczecin – 17.02.2001 – org. Włodzimierz Sadowski;
10. VIII Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Tarnów – 24-25.02.2001 – org. Marek Ciesielczyk;
11. IX Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Warszawa – Sejm – 17.03.2001 – org. Michał Drozdek i Maciej Płażyński;
12. X Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Gdańsk – 7.04.2001 – org. Stefan Grabski, Ryszard Śnieżko;
13. Ogólnopolska konferencja socjologiczna – Uniwersytet Toruński – 24-25.05.2001 – org. Andrzej Zybertowicz;
14. XI Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Białystok – 9.06.2001 – org. Ryszard Kijak;
15. III Międzynarodowe Sympozjum Falzmannowskie – Nysa 6-8.07.2001 – org. Janusz Sanocki, Jerzy Przystawa;
16. XII Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Poznań – 17.11.2001 r. – org. Włodzimierz Urbańczak;
17. XIII Konferencja – II Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia JOW – Wrocław – 2.03.2002 – org. Jerzy Przystawa;
18. XIV Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Warszawa – Sejm – 16.03.2002 – org. Michał Drozdek, Maciej Płażyński;
19. Ogólnopolski Kongres Protestu – Nysa 25.05.2002 – org. J.Sanocki;
20. XV Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” Ciechocinek – 23-24.11.2002 – org. Tomasz Pompowski, Anna Niedziałkowska;
21. XVI Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Bielsko-Biała – 15-16.03.2003 r. – org. Adam Wolak;
22. XVII Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Szczecin – 27.04.2003 r. – org. Marian Jurczyk, Wł.Sadowski;
23. Konferencja „Ordynacja dla Polski” – Kraków „Ignatianum – 4.05.2003 – org. Pos. Andrzej Czerwiński;
24. Konferencja studencka: „Po co nam JOW?” – Politechnika Wrocławska – org. Wojciech Kaźmierczak, Paweł Malaga, Paweł Adamowicz;
25. Konferencja „O Jednomandatowe Okręgi Wyborcze” – Uniwersytet Warszawski – 5.07.2003 – org. Jerzy Przystawa, Antoni Kamiński, Andrzej Czachor;
26. I Ogólnopolski Kongres Antykorupcyjny – Toruń 4.10.2003 – org. Grzegorz Górski;
27. Konferencja samorządowa „JOW” – Siedlce – 8.11.2003 – org. Mirosław Symanowicz;
28. Konferencja samorządowa „JOW” – 28.11.2003 – org. Waldemar Tkaczyk;
29. Konferencja „Samorząd – wyzwania lokalne i globalne” – Kielce 20.12.2003 – org. Jan Jagielski;
30. Konferencja studencka – „O co chodzi w JOW?” – Politechnika Wrocławska 20.12.2003 – org. W. Kaźmierczak, P. Malaga, P. Adamowicz;
31. XVIII – Konferencja samorządowa „Poseł z każdego powiatu” – Toruń – 24.01.2004 – org. Michał Zaleski;
32. Konferencja naukowa nt. systemów wyborczych – Kielce 17.03.2004 – org. Jan Jagielski;
33. Zjazd założycielski Krajowego Komitetu Referendalnego o JOW – Włocławek – 27.03.2004 r. – org. Władysław Skrzypek;
34. Konferencja „System wyborczy – gospodarka – samorząd” – Nysa – 24.04.2004 – org. Janusz Sanocki.

Załącznik II

Lista Honorowych Samorządowych Patronów JOW (4 kwietnia 2004)

1. **Stanisław Adamczyk**, wójt gm. Linii w pow. wejherowskim;
2. **Radosław Baran**, prezydent m. Będzina;
3. **Grzegorz Benedykciński**, burmistrz m. Grodziska Mazowieckiego;
4. **Paweł Bielinowicz**, Burmistrz Miasta Szczytna
5. **Ryszard Bodziacki**, Burmistrz Miasta Słubic
6. **Ryszard Bogusz**, prezydent m. Skierniewic;
7. **Sławomir Bykowski**, burmistrz m. Radziejowa
8. **Stanisław Chalimoniuk**, burmistrz m. Niemodolina;
9. **Henryk Chromik**, wójt gm. Bierawy;
10. **Marek Chrzanowski**, prezydent m. Bełchatowa;
11. **Jan Chwędacz**, burmistrz m. Imielina;
12. **Krzysztof Ciołkiewicz**, prezydent m. Żyrardowa;
13. **Waldemar Czaja**, wójt gm. Zębów w pow. oleskim;
14. **Jerzy Czerwiński**, Burmistrz m. Chełmży
15. **Zdzisław Czucha**, burmistrz m. Kościerzyny;
16. **Wacław Derlicki**, burmistrz m. Brodnicy;
17. **Konstanty Dombrowicz**, prezydent m. Bydgoszczy;
18. **Jaromir Dziel**, Prezydent m. Gniezna;
19. **Marian Dzieciół**, burmistrz m. Łochowa;
20. **Jan Dziubiński**, prezydent m. Tarnobrzega;
21. **Krzysztof Fabianowski**, burmistrz m. Strzelc Opolskich;
22. **Edward Flak**, burmistrz m. Olesna;
23. **Wojciech Gąsiewski**, wójt gm. Płoniaw-Bramury w pow. makowskim;
24. **Janusz Grobel**, prezydent m. Puław;
25. **Zbigniew Grzesiak**, Burmistrz Miasta Mińska Maz.;
26. **Wojciech Jagiełłowicz**, wójt gm. Lubszy w pow. brzeskim;
27. **Marian Jurczyk**, prezydent m. Szczecina;
28. **Kazimierz Jurkowski**, burmistrz m. Głubczyc;
29. **Tomasz Kałużny**, burmistrz m. Wrześni;
30. **Jerzy Kepka**, wójt gm. Wejherowa;
31. **Jarosław Kielar**, burmistrz m. Kluczborka;
32. **Lidia Kontny**, burmistrz m. Dobrodzienia;
33. **Marek Kopel**, prezydent m. Chorzowa;
34. **Bogdan Koszuta**, burmistrz m. Wąbrzeźna;
35. **Henryk Kozłowski**, wójt gm. Czerwonki w pow. makowskim;
36. **Andrzej Krzysztofiak**, burmistrz m. Kwidzyna;
37. **Krzysztof Kuchczyński**, burmistrz m. Namysłowa;
38. **Mirosław Kukliński**, prezydent m. Tomaszowa Mazowieckiego;
39. **Hubert Kurzał**, burmistrz m. Leśnicy w pow. strzeleckim;
40. **Roman Lipski**, burmistrz m. Kłodzka;
41. **Wojciech Lubawski**, prezydent m. Kielc;
42. **Adam Marciniak**, wójt gm. Człuchowa w pow. człuchowskim;
43. **Waldemar Matuszewicz**, prezydent m. Piotrkowa Trybunalskiego;
44. **Tadeusz Mikulski**, burmistrz m. Garwolina
45. **Marek Mrozowski**, burmistrz m. Czeladzi;
46. **Antoni Nawrocki**, Burmistrz m. Solca Kujawskiego;
47. **Sławomir Pajor**, prezydent m. Stargardu Szczecińskiego;
48. **Kazimierz Pałasz**, Prezydent m. Konina;
49. **Franciszek Październik**, Burmistrz m. Oławy;
50. **Janusz Pęcherz**, prezydent m. Kalisza;
51. **Mieczysław Płaczek**, wójt gm. Bobowa w pow. starogardzkim;
52. **Piotr Przytocki**, prezydent m. Krosna;
53. **Bożena Ronowicz**, prezydent m. Zielonej Góry;
54. **Władysław Skrzypek**, prezydent m. Włocławka;
55. **Jerzy Słowiński**, prezydent m. Radomska;
56. **Marian Smutkiewicz**, burmistrz m. Nysy;
57. **Sylwester Sokolnicki**, burmistrz m. Serocka;
58. **Kazimierz Stachurski**, burmistrz m. Ożarów Mazowieckiego;
59. **Andrzej Stania**, prezydent m. Rudy Śląskiej;
60. **Mirosław Symanowicz**, prezydent m. Siedlec;
61. **Wojciech Szczurek**, prezydent m. Gdyni;
62. **Edward Szupryczyński**, burmistrz m. Głuchołaz;
63. **Roman Tasarz**, burmistrz m. Golubia-Dobrzynia;
64. **Waldemar Tkaczyk**, wójt gm. Kościerzyny w pow. kościerskim;
65. **Zbigniew Walczak**, wójt gm. Gniewina w pow. wejherowskim;
66. **Stanisław Wicki**, burmistrz m. Redy;
67. **Jan Wilk**, Burmistrz m. Malborka;
68. **Andrzej Wiśniewski**, prezydent m. Grudziądz;
69. **Jerzy Wysocki**, burmistrz m. Milanówka;
70. **Michał Zaleski**, prezydent m. Torunia;
71. **Marcin Zamoyski**, prezydent m. Zamościa;
72. **Ireneusz Żurawski**, burmistrz m. Złotoryi.

Uwaga:

Lista obejmuje wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, którzy zgodzili się objąć patronat nad Ruchem Obywatelskim na rzecz JOW

Krajowy Komitet Referendalny o JOW w Wyborach do Sejmu RP

- Adam Abramowicz, prezes koła Fundacji „Pro Veritate”, Białą Podlaska
- Lila Badurska, Biuro Ruchu JOW, Gdańsk
- Hieronim Bartkowiak, politolog, Śrem
- Jerzy Bartkowiak, burmistrz m. Kościana
- Wiesław Baryła, wicestarosta Powiatu Kościerskiego
- Waldemar Bator, Płock
- Bogna Bender-Motyka, zarząd Towarzystwa Promocji Lubelszczyzny, Lublin
- Grzegorz Benedykciński, burmistrz m. Grodziska Mazowieckiego
- Paweł Betkier, Urząd Miasta Włocławka
- Andrzej Bielerzewski, radny Rady Miejskiej Poznania
- Paweł Bielinowicz, burmistrz m. Szczytna
- Wojciech Błasiak, dr, socjolog, nauczyciel akademicki UŚ, Dąbrowa Górnicza
- Ryszard Bogusz, prezydent m. Skiernewic
- Leszek Borkowski, Siedlce
- Igor Brudnowski, student politologii, Uniwersytet Szczeciński
- Miłosz Bubnow, Włocławek
- Krzysztof Bukiel, lekarz, przewodniczący Zarządu Krajowego OZZL
- Agnieszka Bury, Nysa
- Sławomir Bykowski, burmistrz m. Radziejowa
- Katarzyna Cegłowska, Poznań
- Krzysztof Cena, prof. dr hab., biofizyk, Kardinya, Australia
- Stanisław Chalimoniuk, burmistrz m. Niemodlina
- Krystyna Chmieleńska, dr, chemik, nauczyciel akademicki UW, Wrocław
- Andrzej Chmielewski, dyrektor Biura Prasowego UM Włocławka
- Krzysztof Charszła,
- Ryszard Chodyncki, dr, poseł na Sejm III RP, Toruń
- Piotr Chrabak, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Antoni Chrzostowski, zastępca prezydenta m. Lublina, Lublin
- Jan Chwiedacz, burmistrz m. Imielina
- Jolanta Cicha, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra
- Gracjan Cimek, student, Gdańsk
- Grzegorz Chrzan, starosta Powiatu Kościerskiego, Kościerzyna
- Andrzej Czachor, prof. dr hab., fizyk, IEA, Warszawa
- Wojciech Czech, Stowarzyszenie „Rzecz Pospolita”, Katowice
- Ignacy Czeżyk, radny Sejmiku Województwa Lubelskiego, Puławy
- Zdzisław Czucha, burmistrz m. Kościerzyny
- Mirosław Dakowski, prof. dr hab., fizyk, Akademia Podlaska, Warszawa
- Bronisław Derlicki, burmistrz Brodnicy
- Przemysław Drapikowski, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Michał Drozdek, prezes Instytutu im. Ignacego Paderewskiego, red. nac. „Znaków Nowych Czasów”, Warszawa
- Marian Dzieciół, burmistrz m. Łochowa
- Dorota Dziegielewska, zastępca prezydenta m. Włocławka
- Jan Dziubiński, prezydent m. Tarnobrzega
- Krzysztof Fabianowski, burmistrz m. Strzelec Opolskich
- Izabela Falzmann, fizyk, nauczyciel, Warszawa
- Edward Fortuniak, przedsiębiorca, Włocławek
- Piotr Frączek, filozof, Lublin
- Maciej Gabrysiak, Włocławek
- Janusz Gajek, przew. Komitetu Protestacyjnego Stoczni Szczecińskiej
- Robert Gawel, przewodniczący Rady Miasta Poznania
- Mariola Gawłowska, radna RM Włocławka
- Wojciech Gąsiewski, wójt gm. Płonia-wy-Bramury
- Jerzy Gieysztor, przedsiębiorca, Wrocław
- Janusz Gil, burmistrz m. Połańca
- Kazimierz Głowacki, dr inż., Stowarzyszenie „Samorządny Kraków”
- Marek Golański, przewodniczący Rady Gminy Brzeźcia Kujawskiego
- Eugeniusz Gołembiewski, burmistrz m. Kowala
- Stefan Grabski, przedsiębiorca, Gdańsk
- Henryk Grabias, mgr inż. elektromechaniki, Zegrze
- Włodzimierz Graff, sekretarz gm. Kościerzyny
- Janusz Grobel, prezydent m. Puław
- Robert Grochowski, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Jerzy Holzer, prof. dr hab., historyk, PAN, Warszawa
- Zdzisław Ilski, dr, politolog, PW, Wrocław
- Jerzy Iranek-Osmecki, historyk, dziennikarz, Monachium
- Jerzy Irsak, prezes Stowarzyszenia Kupców i Przedsiębiorców „Ul. Rusałka” w Lublinie, Świdnik k. Lublina
- Tadeusz Jauer, dr, gen. dyw. w st. sp., Warszawa
- Danusia Jagielska, Kielce
- Jan Jagielski, prezes zarządu Radia Fama, Kielce
- Sławomir Janicki, dr matematyki, radny RM Lublina, Lublin
- Roman Janowski, Warszawa,
- Edward Jarosiewicz, radny gm. Kościerzyny
- Marek Jaskulski, Włocławek
- Elżbieta Jastrzębska, Ożarów Maz.
- Adrian Jaszewski, dr, chemik, nauczyciel akademicki, UW, Wrocław
- Alina Jaworska-Matyła, dyrektor gimnazjum, Poznań
- Ryszard Jędrzejczak, rzemieślnik, Gdańsk
- Jerzy Jędrzejewski, Krajowe Forum Samorządowe, Bydgoszcz
- Marian Jurczyk, prezydent m. Szczecina
- Kazimierz Kaca, wójt g. Chocenia
- Antoni Kamiński, prof. dr hab., Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa
- Witold Karczewski, prof. dr hab., neurofizjolog, czł. rzecz. PAN, Warszawa
- Marcin Kasierski, biuro Zarządu Krajowego OZZL
- Włodzimierz Kasierski, wiceprzewodniczący OZZL
- Paweł Kawarski, prawnik, Warszawa
- Wojciech Kaźmierczak, student PW, Wrocław
- Tomasz J. Kaźmierski, prof. elektroniki, Uniwersytet w Southampton, Wielka Brytania
- Jarosław Kielar, burmistrz m. Kluczborka
- Witold Kieżun, prof. dr hab., Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. T. Koźmińskiego, Warszawa
- Ryszard Kijak, wiceprzewodniczący OZZL, lekarz, Białystok
- Edward Klimczak, doc., językoznawca, nauczyciel akademicki, FU Berlin
- Jacek Kmiecik, przedstawiciel starostwa powiatowego, Kościerzyna
- Bogdan Knop, matematyk, przedsiębiorca, Częstochowa
- Andrzej Kołodziej, OZZL
- Ewa Kończyńska, radna powiatu Włocławskiego
- Marek Kopel, prezydent m. Chorzowa
- Bogdan Koszuta, burmistrz m. Wąbrzeźna
- Jacek Kowalewski, radny m. Lubrańca
- Henryk Kozłowski, wójt gm. Czerwonki
- Henryk Kreuz, Płock
- Wojciech Kręglewski, przedsiębiorca, radny m. Poznania
- Edward Krukowski, inżynier budownictwa, Kielce
- Zdzisław Krzyżanowski, Włocławek
- Arkadiusz Kubalewski, sekretarz gminy Człuchowa, Człuchów
- Michał Kugler, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Mirosław Kukliński, prezydent m. Tomaszowa Mazowieckiego
- Henryk Kula, Wrocław,
- Wojciech Kulesza, lekarz stomatolog, radny Powiatu Wałeckiego, Poznań
- Barbara Kurzawa, Gdańsk
- Waldemar Kurzawa, Włocławek
- Helena Lazarowicz, księgarz, Wrocław

112. Romuald Lazarowicz, redaktor naczk. „Opcji na Prawo”, Wrocław
113. Barbara Libera, nauczyciel, Gdańsk
114. Roman Likus, adwokat, Wrocław
115. Dariusz Lipiński, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań
116. Roman Lipski, burmistrz m. Kłodzka
117. Wojciech Lubawski, prezydent m. Kielc
118. Paweł Łączkowski, wicepremier w rządzie Hanny Suchockiej, Poznań
119. Ryszard Machnowski, naczelnik UM Włocławka
120. Andrzej Madej, ekonomista, przedsiębiorca, Kraków
121. Paweł Malaga, student PW, Wrocław
122. Jerzy Malik, burmistrz m. Skoczowa
123. Adam Marciniak, wójt g. Człuchowa
124. Sebastian Markiewicz, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
125. Gabriela Masłowska, poseł na Sejm IV kadencji, Lublin
126. Józef Materla, przedsiębiorca, Katowice
127. Aleksander Matwiejszyn, Stowarzyszenie „Rzecz Pospolita”, Katowice
128. Zofia Mechlińska, nauczycielka, Gdańsk
129. Tomasz Mianowicz, historyk, dziennikarz, Monachium
130. Michał Mierzejewski, prof. dr hab. geolog, UW, Wrocław
131. Monika Milczarek, nauczyciel akademicki, Włocławek
132. Wiesława Milczarek, przewodnicząca Demokratycznej Unii Kobiet, Włocławek
133. Tadeusz Mikulski, burmistrz m. Garwolina
134. Jarosław Molga, red. naczk. miesięcznika „Politycy”, Warszawa
135. Antoni Nawrocki, burmistrz m. Solca Kujawskiego
136. Janusz Niewiarowski, wójt gm. Lipusz
137. Anna Nowak
138. Tomasz Olach, radny Powiatu Włocławskiego
139. Piotr Olejarsz, radca prawny, Warszawa
140. Józef Orzeł, dr, filozof, Warszawa
141. Jarosław Paczkowski, aktor, Wrocław
142. Kazimierz Pałasz, prezydent m. Konina
143. Benedykt Partyka, prezes Krajowego Forum Samorządowego, Bydgoszcz
144. Łukasz Pasjowiec, kierowca, Szczecin
145. Krzysztof Pawlak, dziennikarz, Warszawa
146. Franciszek Październik, burmistrz m. Oławy
147. Cecylia Pejas, Włocławek
148. Lidia Piechocka-Witczak, Urząd Miasta Włocławka
149. Piotr Piekart, student Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
150. Bohdan Pilarski, muzykolog, Krupka k. Bolesławca
151. Roman Pniewski, wiceprzewodniczący Komitetu Protestacyjnego Stoczni Szczecińskiej
152. Jan Pokrywka, lekarz, Kłodzko
153. Andrzej Porawski, dyrektor Związku Miast Polskich, radny m. Poznania
154. Roman Przybylak, radny Powiatu Kutnowskiego
155. Agnieszka Przystawa, art. malarz, Wrocław
156. Czesław Przystawa, przedsiębiorca, Wrocław
157. Jerzy Przystawa, prof. dr hab., fizyk, UW, Wrocław
158. Teresa Rabska, prof. prawa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Poznań
159. Tadeusz Rączkiewicz, zastępca naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa, Starostwo Powiatowe, Śrem
160. Tomasz Sadowski, prezes Fundacji „Barka”, Poznań
161. Henryk Samsonowicz, prof. dr hab., historyk, czł. rzeczk. PAN, Warszawa
162. Janusz Sanocki, radny RM Nysy, prezes Stowarzyszenia JOW, Nysa
163. Barbara Sarapuk, informatyk, Krajowe Biuro Ruchu JOW, Wrocław
164. Romuald Schild, prof. dr hab., historyk, czł. koresp. PAN, Warszawa
165. Jan Schwarz
166. Tomasz Siechniewicz, dziennikarz miesięcznika „Politycy”, Warszawa
167. Stanisław Sierszeń, Kielce
168. Władysław Skrzypek, prezydent m. Włocławka
169. Cezary Słowikowski, informatyk, Lublin
170. Tomasz Smolarz, zastępca burmistrza Dierżoniowa
171. Piotr Smoter, student PWSZ, Nysa
172. Marian Smutkiewicz, burmistrz m. Nysy
173. Waldemar Socha, prezydent m. Żor
174. Sylwester Sokolnicki, burmistrz m. Serocka
175. Piotr Sowzdargo, przedsiębiorca, Wrocław
176. Kazimierz Stachurski, burmistrz m. Ożarowa Maz.
177. Zbigniew Sycz, Rzeszów
178. Mirosław Symanowicz, prezydent m. Siedlec
179. Zbigniew Szandar, prezydent m. Siemianowic Śląskich
180. Wojciech Śledziński, red. naczk. „Dobrego Życia”, Otmuchów
181. Waldemar Tkaczyk, wójt gm. Kościerzyny
182. Piotr Toczek, Starostwo Powiatu Kościerskiego, Kościerzyna
183. Piotr Tomczak, Fundacja „Nowy Staw”, Lublin
184. Mieczysław Trafis, burmistrz m. Sieraków
185. Łukasz Turski, prof. dr hab., fizyk, CFT PAN, Warszawa
186. Zbigniew Tyszko, polonista, redaktor „Kroniki Polaków w Norwegii”, Oslo, Norwegia
187. Włodzimierz Urbańczak, przedsiębiorca, Poznań
188. Maciej Wajer, dziennikarz, Kościerzyna
189. Zbigniew Walczak, prezes Pomorskiego Stowarzyszenia Gmin Wiejskich, wójt gm. Gniewina
190. Mirosław Warczak, wójt g. Liniewa
191. Sebastian Wierzbicki, przedsiębiorca, Szymanów gm. Wisznia Mała
192. Mariusz Wis, przedsiębiorca, Warszawa
193. Edward Wóltański, plastyk, Lubin
194. Marek Zagajewski, dr, filozof, Instytut Filozofii USz, Szczecin
195. Michał Zaleski, prezydent m. Torunia
196. Remigiusz Zarzycki, przedsiębiorca, Warszawa
197. Piotr Zbonikowski, radny Powiatu Włocławskiego
198. Leopold Zgoda, dr filozofii, przew. stow. „Komitet Obywatelski Miasta Krakowa”
199. Zbigniew Żołądziejewski, przew. oddz. „Civitas Christiana”, Zielona Góra
200. Ireneusz Żurawski, burmistrz m. Złotoryi

Sekretariat Krajowego Komitetu Referendalnego

Miłosz Bubnow   tel. 600 810 544
87-800 Włocławek, ul. Kilińskiego 1
tel. (054) 231 35 19

Osobą koordynującą akcję jest:
Janusz Sanocki   tel. 602 397 455

Wydział Organizacyjny KKR
Regionalne Biuro KKR
48-304 Nysa, ul. Prudnicka 3
tel. (077) 433 46 78

Pełnomocnik KKR:
Prof. Jerzy Przystawa   tel. 0605-096-214

Krajowe Biuro Ruchu Obywatelskiego JOW:
50-134 Wrocław, ul. Białoskórnica 3/1

Biura Ruchu:

Krajowe Biuro Ruchu na rzecz JOW we Wrocławiu

ul. Białokörnica 3/1, 50-134 Wrocław, tel. (071) 342 46 44, e-mail: spes@spes.wroc.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Bydgoszczy:

Benedykt Partyka, ul. Bernardyńska 3, 85-029 Bydgoszcz
tel./fax (052) 345 88 94, kom. 0604 44 01 66, e-mail: kfsben@wp.pl

Biura Ruchu na rzecz JOW w Gdańsku:

Lila Badurska, ul. Heweliusza 10/3, 80-890 Gdańsk, tel. (058) 301 64 37
Stefan Grabski, ul. Batorego 16/1A, 80-251 Gdańsk, e-mail: stefangrabski@wp.pl

Stowarzyszenie Ruchu na rzecz Rozwoju Ziemi Kazimierskiej

„Twój Samorząd” – „Poseł z każdego powiatu” w Kazimierzy Wielkiej

Tadeusz Bryła, ul. Sienkiewicza 39, Kazimierza Wielka, tel. (041) 352-18-52, e-mail: bryla@xl.wp.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Kielcach:

Jan Jagielski, ul. Piotrkowska 12, 25-510 Kielce, tel./fax (041) 344 45 81,
e-mail: jjagielski@radiofama.com.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Kłodzku:

Jan Pokrywka, Stowarzyszenie Kłodzkiego Samorządu, ul. Bohaterów Getta 1 B, 57-300 Kłodzko,
tel./fax (074) 867 93 13, e-mail: kontrakt@alpha.net.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Krośnie:

Jan Zolgird Staniek, Rynek 17, 38-400 Krosno, tel. 0605 356 777, e-mail: jan-arkona@poczta.wp.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Nysie:

Janusz Sanocki, Redakcja „Nowin Nyskich“, ul. Prudnicka 3, 48-304 Nysa,
tel./fax (077) 433 46 78, 433 04 14, e-mail: nowinys@op.onet.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Poznaniu:

Włodzimierz Urbańczak, ul. Zakopiańska 52, 60-467 Poznań, tel. 0603 747 653,
e-mail: w.urbanczak@wp.pl

Biuro Ruchu na rzecz JOW w Warszawie:

Mirosław Dakowski, ul. Niemodlińska 52, 04-635 Warszawa, tel. (022) 812 08 06,
e-mail: dakowy@elektron.pl

Strona internetowa: www.jow.pl

Zaprzyżnżone strony: <http://www.mazowsze.k-raj.com.pl> www.radiorodzina.wroc.pl

Konto Stowarzyszenia na rzecz JOW:

Stowarzyszenie na rzecz Zmiany Systemu Wyborczego
Jednomandatowe Okręgi Wyborcze
ul. Białokörnica 3/1, 50-134 Wrocław Poland

PKO BP SA II O/NYSA

Nr konta (Account number): 03 1020 3714 0000 4602 0008 3105

SWIFT number: BPKO PL PW